

2019 m. kovo mėn. eksporto prognozė

Paskelbta 2019 m. vasario 28 d.

Versli
Lietuva

SANTRAUKA

2018 m., palyginti su 2017 m., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė (be energetinių produktų) paaugo 8,2% per metus – iki 13,4 mlrd. eurų. 2019–2020 m. prognozuojamas lėtesnis eksporto vertės augimas. 2018 m. lietuviškos kilmės eksporto (be energetinių produktų) vertės didėjimą lėmė ir eksporto kainų, ir eksporto apimčių augimas. Prognozuojama, kad 2019 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė augs 7,4 proc. (iki 14,4 mlrd. eurų). Eksporto vertės augimo lėtėjimas labiausiai sietinas su pagrindinių Lietuvos prekybos partnerių ir pasaulio ekonomikos BVP augimo peržiūra žemyn. 2020 m., toliau lėtėjant pasaulio ir ES šalių ekonominiam aktyvumui, prognozuojamas 6,8 proc. (iki 15,4 mlrd. eurų) lietuviškos kilmės prekių eksporto augimas.

2018 m., palyginus su 2017 m., reeksporto (išskyrus energetinius produktus) vertė augo 5,1 proc. ir siekė 10,7 mlrd. eurų. 2019–2020 m. taip pat prognozuojamas lėtesnis reeksporto augimas. Svarbiausias veiksnys lėmęs gana nuosaikų reeksporto augimą 2018 m. buvo gerokai sulėtėjęs pagrindinės Lietuvos reeksporto rinkos – Rusijos – importo augimas. Kitos svarbios Lietuvos reeksporto rinkos – Estija, Vokietija ir Lenkija – 2018 m. darė teigiamą įtaką reeksporto kaitai; tokios ES šalys kaip, pavyzdžiui, Nyderlandai ir Prancūzija taip pat teigiamai prisidėjo prie reeksporto raidos. 2019 m. prognozuojamas 6,9 proc. reeksporto augimas (iki 11,4 mlrd. eurų), o 2020 m. – 8,9 proc. reeksporto vertės didėjimas (iki 12,4 mlrd. eurų).

Prognozuojama, kad 2018 m. paslaugų eksporto vertė per metus augs 13,3% ir sieks 9,5 mlrd. eurų. 2019–2020 m. prognozuojamas lėtėjantis paslaugų eksporto augimas. 2018 m. didžiausią įtaką augimui darė transporto paslaugų eksportas, tačiau nemenkai prisidėjo ir kitų (IT, kitų verslo paslaugų ir kelionių) paslaugų eksporto raida. Kadangi ES rinkų realiojo BVP ekonominės perspektyvos tebėra palankios, todėl tikimasi tolimesnio paslaugų eksporto augimo. 2019 m. prognozuojamas 7,3 proc., o 2020 m. – 6,0 proc. paslaugų eksporto didėjimas.

1 lentelė. Eksporto verčių augimo prognozės.

Eksporto kategorija	2017	2018	2019P	2020P
Lietuviškos kilmės prekių eksportas, išskyrus energetikos produktus	12,7%	8,2%	7,4%	6,8%
Prekių reeksportas, išskyrus energetikos produktus	20,0%	5,1%	6,9%	8,9%
Paslaugų eksportas	22,5%	13,3%	7,3%	6,0%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

I. PROGNOZIŲ Palyginimas

2018 m. rugsėjo mėn. „Versli Lietuva“ prognozavo, kad 2018 m., palyginti su 2017 m., lietuviškos kilmės prekių eksportas (be energetinių produktų) turėtų augti 8,4%. Faktinė šio rodiklio reikšmė yra 8,2 proc. 2018 m. rugsėjo mėn. buvo prognozuotas prekių reeksporto (be energetinių produktų) augimas 6,1 proc.; faktinė rodiklio reikšmė yra 5,1 proc. Paslaugų eksporto prognozė buvo 10,7 proc., dabar ji, atsižvelgus į 2018 m. trečiojo ketvirčio duomenis, pakeliama iki 13,3 proc.

VŠĮ „Versli Lietuva“ prognozuoja 7,4 proc. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) augimą 2019 m. Reeksporto vertė (be energetinių produktų) prognozuojama didės 6,9 proc., o paslaugų eksporto vertė augs 7,3 proc. Palyginus su ankstesne 2018 m. rugsėjo mėn. prognoze, 2019 m. kovo mėn., visų eksporto kategorijų augimo prognozė yra peržiūrima žemyn. Pagrindinė to priežastis – Europos Komisijos sumažinta ES šalių, kurios yra pagrindinės Lietuvos prekybos partnerės, BVP augimo perspektyva. 2020 m. atitinkamų rodiklių augimas yra 6,8 proc., 8,9 proc. ir 6,0 proc.

2 lentelė. Prognozių palyginimas.

Eksporto kategorija	2018 m. rugsėjo mėn. prognozė			2019 m. kovo mėn. prognozė		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Lietuviškos kilmės prekių eksportas, išskyrus energetikos produktus	8,4%	9,6%	---	8,2%	7,4%	6,8%
Prekių reeksportas, išskyrus energetikos produktus	6,1%	8,2%	---	5,1%	6,9%	8,9%
Paslaugų eksportas	10,7%	9,9%	---	13,3%	7,3%	6,0%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

II. TARPTAUTINĖ APLINKA IR EKSPORTO PAKLAUSA

Tarptautinė aplinka arba Lietuvos pagrindinių prekybos partnerių ekonomikų augimas, tiesiogiai veikia Lietuvos eksporto augimą. Augant pagrindinių Lietuvos prekybos partnerių ūkiams, didėjanti vidaus paklausa skatina prekių ir paslaugų importą ir atveria galimybes Lietuvos eksportuojamų prekių ir paslaugų vertės augimui. Todėl, augantis užsienio šalių – pagrindinių Lietuvos prekybos partnerių – BVP bei pasaulio ekonomikos augimas, daro teigiamą įtaką Lietuvos eksporto raidai.

Naujausioje Europos Komisijos prognozėje numatoma teigiama ES šalių plėtra 2019–2020 m., tačiau augimo perspektyva, palyginti su ankstesne prognoze, yra sumažinta. Lyginant 2018 m. spalio mėn. su balandžio mėn. prognoze, ES šalių ekonominio augimo perspektyva 2019 m. yra sumažinta nuo 2,0 proc. iki 1,9 proc. Peržiūrą žemyn lėmė lėtesnis nei buvo tikimasi daugelio ES šalių ekonomikų augimas 2018 m. Atitinkamai tikimasi ir tolesnio ES šalių realaus BVP augimo lėtėjimo 2020 m. Prognozuojama, kad ekonominio aktyvumo kaita 2020 m. bus 1,8 proc. Taip pat, palyginti su ankstesniais metais, prognozuojamas lėtesnis pasaulinio ekonominio aktyvumo augimas – jis lėtės nuo 3,7 proc. 2018 m. iki 3,5 proc. 2019–2020 m. Lyginant Europos Komisijos 2018 m. spalio mėn. ir balandžio prognozes, pasaulio plėtros perspektyva 2019 m. taip pat yra sumažinta.¹

Didžiausioms euro zonos šalims, Vokietijai ir Prancūzijai 2019–2020 m. prognozuojama stabili tolimesnė ekonominė plėtra. Prognozuojama, kad Vokietijos realusis BVP 2019 m. paaugs 1,8 proc., 2020 m. – 1,7 proc. Atitinkamai Prancūzijos ekonomikos augimo prognozė 2019–2020 m. yra 1,6 proc. Abiem šalims ekonominio augimo perspektyva, palyginti su ankstesne prognoze yra sumažinta. Skandinavijos šalių – Švedijos, Danijos ir Suomijos – ekonomikos augimo prognozė taip pat yra palanki, bet augimo perspektyva yra sumažinta. 2018

¹ Europos komisija (2018 m. spalio 22 d.). 2018 m. rudens ekonominė prognozė.

m. ypatingai stiprus ekonomikos augimas buvo Lenkijoje, Latvijoje ir Estijoje; 2019 m. šiems šalims prognozuojamas lėtesnis, tačiau ganėtinai spartus, ekonomikos augimas. Jungtinės Karalystės ekonomikai numatomas daug silpnesnis augimas palyginti su kitomis ES šalimis (2019-2020 m. – 1,2 proc.), daugiausia dėl neapibrėžtumo, susijusio su Brexit.²

EBPO pabrėžia, kad 2018 m. buvo matomas pasaulinės ekonomikos augimo lėtėjimas, todėl 2019 m. augimo prognozė yra peržiūrima žemyn. Pastaraisiais metais, pasaulio ekonomikos augimas buvo spartus dėl monetarinės ir ekspansinės fiskalinės politikos skatinimo priemonių, tačiau be tolimesnių skatinamųjų priemonių, jis, prognozuojama, lėtės. 2019 m. EBPO tebenumato spartų ekonomikos augimą JAV, Kinijoje ir Indijoje, tačiau pastarųjų dviejų ekonomikos augimo perspektyva yra sumažinta. Ekonomikos plėtra prognozuojama besivystančioms rinkoms bei Rusijai,³ tačiau 2018 m. antrąjį pusmetį Rusijai įvestos naujos sankcijos gali ir toliau silpninti jos ekonominio augimo potencialą. Dėl naujai įvestų sankcijų 2018 m. antrąją pusę Rusijos rublis euro atžvilgiu gerokai nuvertėjo, o tai lėmė Rusijos BVP augimo prognozės sumažinimą bei mažesnę Rusijos importo potencialą.

Pasaulio bankas prognozuoja⁴, kad 2019 m. didės žemės ūkio, maisto produktų bei gėrimų kainos, taip pat tikimasi ir trąšų kainų padidėjimo. Todėl 2019 m. tikimasi ir eksporto kainų augimo. Pasaulio banko nuomone, 2019 m. taip pat turėtų didėti ir žaliavinės naftos bei energijos kainos, tačiau kitų institucijų nuomone, 2019 m. naftos kaina gali ir mažėti.⁵

Atsižvelgiant į visus šiuos veiksnius, 2019-2020 m. Lietuvos eksporto plėtros prognozė vertinama kaip palanki. Svarbiausių Lietuvos prekybos partnerių ekonomikų augimas, pasaulio ekonomikos plėtra bei žaliavų kainų didėjimas, lemia, kad 2019–2020 m. Lietuvos eksportas turėtų ir toliau augti. 2019–2020 m. tikimasi ir eksporto apimčių ir eksporto kainų augimo.

III. VIDAUS RINKOS VEIKSNIAI IR EKSPORTO PASIŪLOS PUSĖ

Ilguoju laikotarpiu lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto raidą labiau lemia pasiūlos veiksniai, t. y. gamybos pajėgumai ir vienetinės darbo sąnaudos.⁶ Modeliavimo principai yra tokie, kad ilguoju laikotarpiu eksporto apimtys priklauso nuo gamybos pajėgumų. Gamybos pajėgumus apibrėžia prekybai atviro sektoriaus produkcija⁷, apskaičiuota pagal Cobb-Douglas gamybos funkciją, naudojant darbo ir kapitalo parametrus. Materialinės investicijos pastaruosius keletą metų auga. Tai reiškia, kad potenciali produkcija turėtų augti ir tai gerina ilgojo laikotarpio lietuviškos kilmės prekių eksporto perspektyvą, nors 2019-2020 m. ir tikimasi investicijų į gamybos plėtrą augimo lėtėjimo. Dirbančiųjų skaičius apdirbamosios gamybos bei žemės ūkio sektoriuose ilguoju laikotarpiu mažėjo, o tai turėtų daryti neigiamą įtaką ateities eksporto augimo perspektyvoms.

Darbo užmokesčio kaštai prekybai atvirame sektoriuje 2018 m. augo toliau, o tai silpnina Lietuvos konkurencingumą ilguoju laikotarpiu. Nėra akivaizdžių požymių, rodančių, kad darbo užmokesčio augimas prekybai atvirame sektoriuje galėtų reikšmingai lėtėti 2019-2020 m., todėl ilguoju laikotarpiu tai gali neigiamai paveikti eksporto plėtros perspektyvas.

² Europos komisija (2018 m. spalio 22 d.). 2018 m. rudens ekonominė prognozė.

³ EBPO (ang. OECD), OECD Economic Outlook No 104 - November 2018.

⁴ Pasaulio bankas (2018 m. spalio). Žaliavų kainos. <http://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets>

⁵ JAV Energijos Administracijos departamentas. <https://www.eia.gov/outlooks/steo/>

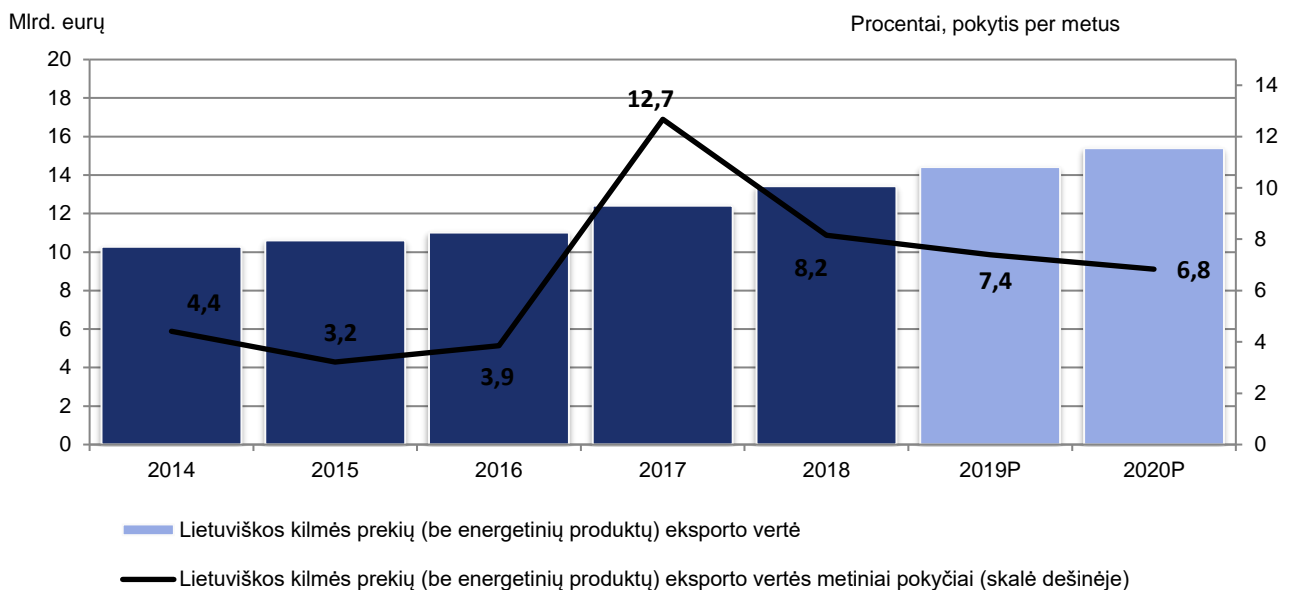
⁶ Notten, Thomas E.H. (2012). The role of supply and demand factors for Lithuanian exports: an ARDL bounds testing approach. *Pinigų Studijos*, 2012 gruodis nr. 2, pp. 20-39. http://www.lb.lt/pinigu_studijos_2012_m_nr_2#page=21.

⁷ Atvirą sektorių sudaro žemės ūkis, miškininkystė ir žvejyba (EVRK A) bei apdirbamoji gamyba (EVRK C).

IV. LIETUVIŠKOS KILMĖS PREKIŲ EKSPORTAS

2018 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė, palyginti su 2017 m., išaugo 8,2 proc. ir siekė 13,4 mlrd. eurų. 2018 m. rugsėjo mėn. VŠĮ „Versli Lietuva“ prognozavo 8,4 proc. augimą, taigi, eksporto augimo prognozė buvo labai artima faktinei reikšmei. 2018 m. lietuviškos kilmės eksporto (be energetinių produktų) vertės didėjimą lėmė ir eksporto kainų, ir eksporto apimčių augimas. 2018 m. eksporto apimtys augo 4,6 proc., kainos – 3,4 proc. 2018 m. eksporto vertė augo lėčiau nei 2017 m. (12,7 proc.); tai lėmė tiek palyginamosios statistinės bazės efektas, tiek ir sulėtėjęs ES šalių ekonomikų augimas.

1 pav. Lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė ir prognozė 2014-2020 m., mlrd. eurų ir metiniai pokyčiai.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ "Versli Lietuva" paskaičiavimai.

2018 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertės augimą labiausiai lėmė didėjęs eksportas į ES šalis. Iš ES šalių, 2018 m. labiausiai prie eksporto didėjimo prisidėjo pardavimų augimas į Vokietijos, Švedijos, Latvijos, Prancūzijos, Lenkijos ir Jungtinės Karalystės rinkas. Iš ne ES šalių išsiskyrė Japonijos ir JAV šalių rinkos. Pagal produktų grupes, labiausiai prie eksporto augimo prisidėjo tabako, plastiko, chemijos pramonės gaminių eksporto vertės augimas; taip pat baldų, medienos, elektros įrangos, metalo gaminių pramonės produktai. Lietuviškos kilmės prekių eksporto kainų augimui didžiausią įtaką darė chemijos pramonės produktų, nemineralinių produktų, medienos ir popieriaus pramonės produktų, metalų pramonės gaminių kainų augimas.

Prognozuojama, kad 2019 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė augs 7,4 proc. – iki 14,4 mlrd. eurų. 2019 m. tikimasi eksporto apimčių padidėjimo 4,3 proc.; eksporto kainos numatoma paaugs 2,9 proc. Taigi, palyginti su 2018 m., prognozuojamas tiek eksporto apimčių, tiek ir eksporto kainų augimo lėtėjimas. Eksporto apimčių augimo lėtėjimas labiausiai sietinas su mažesniu nei anksčiau pagrindinių Lietuvos prekybos partnerių ir pasaulio ekonomikos aktyvumu. Kadangi Pasaulio Bankas 2018 m. prognozuoja

augančias pasaulines žaliavų kainas⁸, o Euro zonos šalyse Europos Komisija prognozuoja infliaciją, tai reiškia, kad, 2019 m. galima tikėtis nuosaikaus prekių kainų augimo.⁹ 2020 m., toliau lėtėjant pasaulio ir ES šalių ekonominiam aktyvumui, prognozuojamas 6,8 proc. (iki 15,4 mlrd. eurų) lietuviškos kilmės prekių eksporto augimas.

Pagrindiniame prognozių scenarijuje, tikimasi, kad paklausa užsienio rinkose toliau augs, o šias tendencijas lems tvarus ekonomikos augimas ES-28 šalių bloke, euro zonos šalyse, JAV, Norvegijoje. Trumpuoju laikotarpiu lietuviškos kilmės eksporto apimtys priklausys nuo paklausos užsienio rinkose¹⁰ augimo. Prognozėse vadovaujamosi prielaida, kad augant pagrindinėms Lietuvos eksporto rinkoms, užsienio paklausos lygis palaipsniui ir toliau augs, tačiau lėtesniu tempu nei anksčiau. Ekonomikos augimas prognozuojamas ir Rusijoje, tačiau 2018 m. antrąjį pusmetį Rusijai įvestos naujos sankcijos gali susilpninti jos ekonominio augimo potencialą. Todėl, lietuviškos kilmės eksporto prognozė 2019 m. yra mažesnė nei 2018 m. faktinis rodiklis.

V. PREKIŲ REEKSPORTAS

2018 m., palyginus su 2017 m., reeksporto (išskyrus energetinius produktus) vertė augo 5,1 proc. ir siekė 10,7 mlrd. eurų. Svarbiausias veiksnys lėmęs gana lėtą reeksporto augimą (palyginimui, 2017 m. augo 20 proc.), buvo gerokai sulėtėjęs pagrindinės Lietuvos reeksporto rinkos – Rusijos – importo augimas. Viena to priežasčių buvo 2018 m. įvestos papildomos sankcijos Rusijai ir dėl to susilpnėjusi Rusijos valiuta euro atžvilgiu. Rusijai 2018 m. teko daugiau nei 30 proc. viso reeksporto, taigi, importo paklausa šioje rinkoje nemenkai nulėmia ir viso Lietuvos reeksporto kaitą. Kitos svarbios Lietuvos reeksporto rinkos – Estija, Vokietija ir Lenkija – 2018 m. darė teigiamą įtaką reeksporto kaitai; kitos ES šalys (pvz. Nyderlandai, Prancūzija) taip pat teigiamai prisidėjo prie reeksporto kaitos.

2018 m. teigiamą įtaką reeksporto vertės didėjimui darė augusios reeksporto apimtys; kainos beveik nekito. 2018 m. pirmąjį pusmetį reeksporto kainos augo (1,1 proc.), antrąjį pusmetį – mažėjo (0,9 proc.); taigi reeksporto kainos 2018 m., palyginti su 2017 m., nepakito. Teigiamą reeksporto vertės didėjimą 2018 m. (5,1 proc.) nulėmė apimčių augimas.

2019 m. prognozuojamas 6,9 proc. reeksporto augimas – iki 11,4 mlrd. eurų. Tikimasi, kad didės reeksporto apimtys (5,6 proc.), taip pat šiek tiek didės ir reeksporto kainos (1,1 proc.). Reeksporto apimčių augimą turėtų lemti Lietuvos reeksporto partnerių – ES ekonomikų augimas, taip pat, tikimasi ir nespirtaus, bet teigimo, Rusijos ūkio augimo. Prognozės remiasi prielaida, kad Rusijos ūkis 2019 m. augs šiek tiek sparčiau nei 2018 m., tai lemia ir didesnę nei 2018 m. reeksporto vertės augimą. Kadangi pasaulinėse rinkose tikimasi kainų augimo¹¹, tai turėtų lemti ir reeksporto kainų didėjimą. 2020 m. prognozuojamas 8,9 proc. reeksporto vertės didėjimas (iki 12,4 mlrd. eurų).

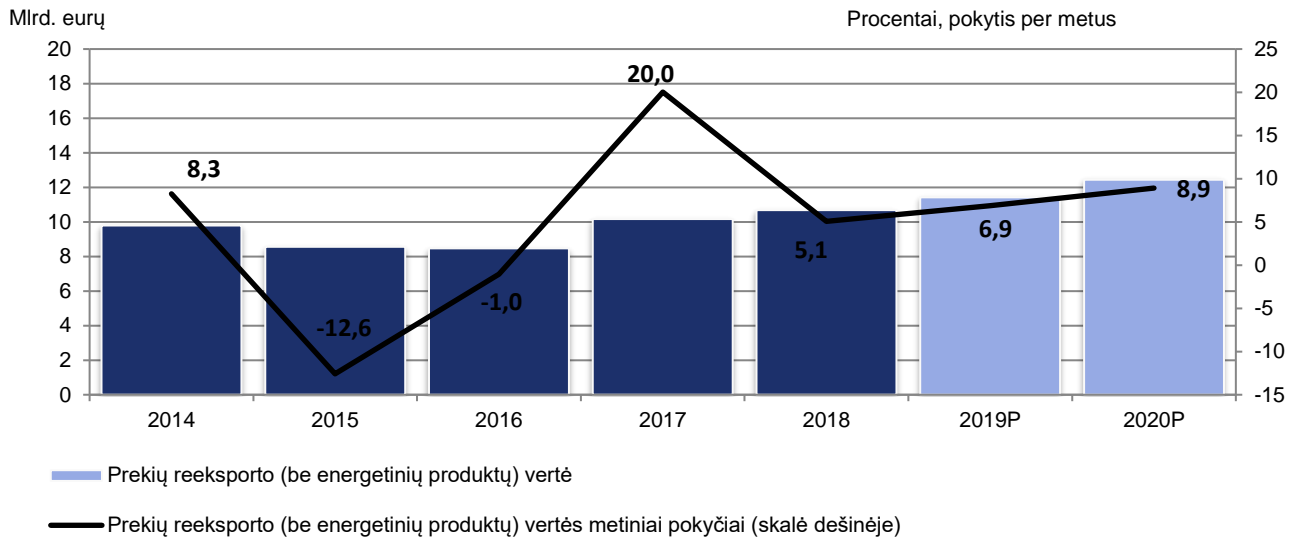
⁸ Pasaulio bankas (2018 m. spalio). Žaliavų kainos. <http://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets>

⁹ Europos komisija (2018 m. spalio 22 d.). 2018 m. rudens ekonominė prognozė.

¹⁰ Užsienio paklausos rodiklis suskaičiuotas dvigubu svėrimo metodu (angl. double reweighted), kuriame atsižvelgiama į pagrindinių Lietuvos eksporto partnerių importo paklausos kaitą. Pagrindinių Lietuvos eksporto partnerių importo paklausos indeksas yra skaičiuojamas atsižvelgiant į eksporto partnerės ir prekių grupės svorį lietuviškos kilmės prekių eksporto struktūroje.

¹¹ EBPO (ang. OECD), OECD Economic Outlook No 104 - November 2018.

2 pav. Reeksporto (be energetinių produktų) vertė ir prognozė 2014-2020 m., mlrd. eurų ir metiniai pokyčiai.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ "Versli Lietuva" paskaičiavimai.

VI. PASLAUGŲ EKSPORTAS

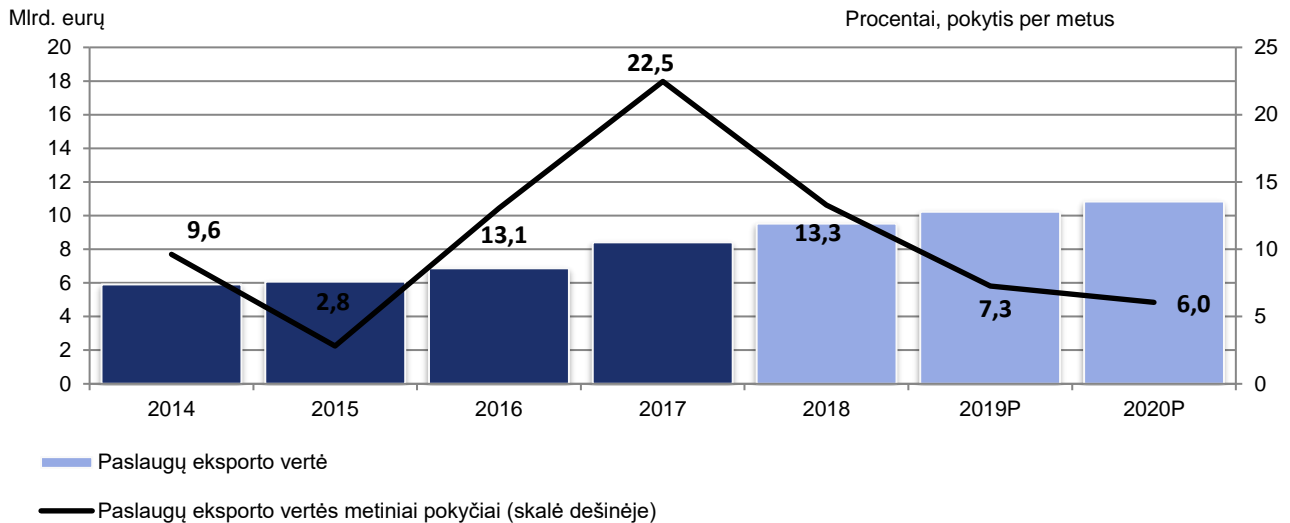
Prognozuojama, kad 2018 m. paslaugų eksporto vertė augo 13,3 proc. ir siekė 9,5 mlrd. eurų. 2018 m. didžiausią įtaką augimui darė transporto paslaugų eksportas, tačiau nemenkai prisidėjo ir kitų (IT, kitų verslo paslaugų ir kelionių) paslaugų eksporto raida. Palyginti su 2018 m. rugsėjo mėn. prognoze, paslaugų eksporto augimo perspektyva yra šiek tiek pagerinta, labiausiai dėl geresnių, nei buvo prognozuota, 2018 m. trečiojo ketvirčio rezultatų. Tikimasi, kad 2019 m. transporto paslaugų eksportas ir toliau augs, labiausiai dėl stabilios paklausos augimo ES šalyse. Kelionių, IT ir kitų verslo paslaugų eksporto raida, taip pat tikimasi teigiamai ir reikšmingai prisidės prie bendro paslaugų eksporto vertės augimo.

2019 m. prognozuojamas 7,3 proc., o 2020 m. – 6 proc. paslaugų eksporto augimas. VŠĮ „Versli Lietuva“ paslaugų eksporto prognozės remiasi prielaida, kad paslaugų eksportas priklauso nuo paslaugų importo augimo šalyse, į kurias Lietuva eksportuoja paslaugas. Kadangi ES rinkų realiojo BVP ekonominės perspektyvos tebėra palankios, todėl tikimasi tolimesnio užsienio paklausos augimo. ES šalys yra pagrindinės Lietuvos paslaugų eksporto partnerės. Vis dėlto, ES šalių ekonominio aktyvumo prognozės buvo sumažintos, o tai lemia, kad 2019 m. paslaugų eksporto prognozė taip pat yra peržiūrėta žemyn.

Lietuvos paslaugų eksporto kainų dinamika, prognozuojamu laikotarpiu, atspindės Lietuvos konkurentų kainų pokyčius. Europos Komisija prognozuoja, kad kainų kaita ES šalių bloke bus artima ECB vidutinio metinio kainų pokyčio tikslui, todėl tikimasi ir nedidelio paslaugų eksporto kainų augimo.¹² Tai lemia, kad prognozuojamas 2,3-2,4 proc. Lietuvos paslaugų eksporto kainų augimas 2019-2020 m.

¹² Europos komisija (2018 m. liepos 3 d.). 2018 m. vasaros tarpinė ekonominė prognozė. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ecfin_forecast_summer_12_07_18_statist_annex_en.pdf.

3 pav. Paslaugų eksporto vertė ir prognozė 2014-2020 m., mlrd. eurų ir metiniai pokyčiai.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ "Versli Lietuva" paskaičiavimai.

V. PAGRINDINĖS RIZIKOS IR NEAPIBRĖŽTUMAS

Pasaulio ekonomikos augimas šiuo metu tebėra spartus, tačiau jis lėtėja. Yra rizikų, rodančių, kad pasaulio ekonomikos plėtra gali lėtėti labiau nei šiuo metu tikimasi. Pastaraisiais metais, pasaulio ekonomikos augimas buvo spartus dėl monetarinės ir ekspansinės fiskalinės politikos skatinimo priemonių, tačiau be tolimesnių skatinamųjų priemonių, jis, prognozuojama, lėtės. Pagrindinė rizika yra ta, kad kai kurių šalių ekonominis aktyvumas augs lėčiau, nei prognozuojama šiuo metu, o tai neigiamai paveiktų pasaulio ekonomikos aktyvumą ir tarptautinės prekybos apimtį. Lėtėja Kinijos ekonomika, prasteni nei tikėtasi Japonijos ekonomikos rodikliai, tarp JAV ir Kinijos vyrauja tarptautinės prekybos ginčai. 2018 m. paskutiniame ketvirtyje prasidėjęs naftos kainų mažėjimas blogina Rusijos bei naftą eksportuojančių šalių augimo prognozes. Šie veiksniai gali daryti neigiamą poveikį Lietuvos eksporto plėtros perspektyvai, tačiau yra ir teigiamų veiksnių – JAV ekonomika ir toliau turėtų augti sparčiau nei vidutiniškai, o paskutiniu metu stiprėjantis doleris didina ES eksporto konkurencingumą. Prie teigiamų veiksnių svarbu paminėti ES ir Japonijos prekybos sutartį. Spartesnė ekonomikų plėtra taip pat prognozuojama Lotynų Amerikos ir Afrikos šalims.

Nors ES šalių blokas ir euro zonos valstybių ekonomikos augs, tačiau augimas 2018 m. buvo lėtesnis nei buvo tikimasi anksčiau. Yra rizika, kad ES narėse ekonomikos augimas 2019-2020 m. lėtės labiau nei tikimasi šiuo metu, o tai mažintų importo paklausą pagrindinėse Lietuvos eksporto rinkose. Prasti yra Italijos ekonominiai rodikliai, tvyro politinis neapibrėžtumas bei neramumai Prancūzijoje, toliau prastėja Vokietijos verslo lūkesčiai – 2019 m. vasario mėnesį paskelbtas „Ifo“ verslo lūkesčių indeksas pasiekė žemiausią ribą nuo 2014 m. gruodžio. Neapibrėžtumą taip pat didina JAV ir Europos sąjungos prekybiniai ginčai bei griežta JAV prezidento retorika ES atžvilgiu.

Iki šiol lieka didelis neapibrėžtumas dėl Jungtinės Karalystės (JK) pasitraukimo iš ES sąlygų. Jei JK išstotų iš ES be sutarties, tai turėtų lemti mažesnę nei šiuo metu prognozuojama Lietuvos eksporto augimą. Be to, tai mažintų ekonominio augimo perspektyvas ES šalyse, kurias su JK sieja glaudūs prekybos ryšiai.